

Postanowienie z dnia 5 września 2002 r., II CZ 87/02

Wniesiony przez adwokata lub radcę prawnego nieopłacony środek odwoławczy od zawartego w wyroku rozwodowym orzeczenia nakazującego eksmisję jednego z małżonków podlega odrzuceniu bez wzywania do uiszczenia opłaty.

Sędzia SN Teresa Bielska-Sobkowicz (przewodniczący)

Sędzia SN Stanisław Dąbrowski (sprawozdawca)

Sędzia SN Barbara Myszka

Sąd Najwyższy w sprawie z powództwa Małgorzaty T. przeciwko Tadeuszowi T. o rozwód, po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 5 września 2002 r., zażalenia pozwanego na postanowienie Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 9 maja 2002 r.

oddalił zażalenie.

Uzasadnienie

Sąd Apelacyjny w Poznaniu postanowieniem z dnia 5 kwietnia 2002 r. odrzucił zażalenie pozwanego Tadeusza T. na postanowienie tego Sądu z dnia 14 lutego 2002 r., oddalające wniosek o przywrócenie terminu i odrzucające zażalenie na wcześniejsze postanowienie o odrzuceniu apelacji. W uzasadnieniu Sąd Apelacyjny stwierdził, że pozwany skarżył wyrok rozwodowy jedynie w części orzekającej eksmisję ze wspólnego mieszkania stron i jako wartość przedmiotu zaskarżenia wskazał kwotę 4800 zł, zatem zgodnie z art. 392¹ § 1 k.p.c., skoro wartość przedmiotu zaskarżenia wynosi 10 000 zł, kasacja nie przysługuje, a co za tym idzie nie przysługuje zażalenie na postanowienie z dnia 14 lutego 2002 r., mimo że w części odrzucającej zażalenie jest postanowieniem kończącym postępowanie w sprawie.

Na to postanowienie pozwany wniósł zażalenie. W uzasadnieniu podał, że kwota 4800 zł została błędnie wskazana jako wartość przedmiotu zaskarżenia, rzeczywistą wartością przedmiotu zaskarżenia jest bowiem kwota 35 000 zł.

Sąd Apelacyjny postanowieniem z dnia 9 maja 2002 r. odrzucił zażalenie, gdyż nie zostało ono opłacone. Zażalenie podlegało opłacie w wysokości stałej, a skoro pozwany reprezentowany przez adwokata wniósł nieopłacone zażalenie, należało je odrzucić na podstawie art. 17 zdanie 2 ustawy z dnia 13 czerwca 1967 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (jedn. tekst: Dz.U. z 2002 r. Nr 9, poz. 88 ze zm. – dalej "u.k.s.c."). Sąd Apelacyjny powołał się na pogląd wyrażony w uchwale Sądu Najwyższego z dnia 13 września 2000 r., III CZP 34/00 (OSNC 2001, nr 1, poz. 4), że wniesione przez adwokata lub radcę prawnego nieopłacone zażalenie, od którego pobiera się ułamkową część wpisu stałego, podlega odrzuceniu bez wzywania do uiszczenia opłaty.

W zażaleniu na postanowienie z dnia 9 maja 2002 r. pozwany podniósł obrazę przepisu art. 16 ust. 4 u.k.s.c. przez żądanie opłaty, mimo że oczywiście uzasadnione zażalenie na postanowienie o odrzuceniu środka zaskarżenia jest wolne od opłaty sądowej, pominięcie uchwały Sądu Najwyższego z dnia 24 marca 1980 r., III CZP 12/80 (OSNCP 1980, nr 9, poz. 160), dotyczącej szczególnego przypadku zaskarżenia przez adwokata, zamieszczonego w wyroku rozwodowym, orzeczenia o eksmisji bez uiszczenia wpisu jako niepodlegającego odrzuceniu w trybie art. 17 zdanie drugie u.k.s.c., oraz pominięcie, że Sąd Apelacyjny odrzucił apelację mimo dwukrotnego opłacenia jej przez stronę w przepisany terminie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Przepis art. 16 ust. 4 u.k.s.c. przewiduje, że zażalenie oczywiście uzasadnione wniesione na postanowienie o odrzuceniu środka zaskarżenia wolne jest od opłaty sądowej, jednakże zażalenie, którego podstawą była korekta wcześniej oznaczonej wartości przedmiotu zaskarżenia, nie mogło zostać uznane za oczywiście uzasadnione.

Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 24 marca 1980 r., III CZP 12/80 uznał, że rewizja od zamieszczonego w wyroku rozwodowym orzeczenia o eksmisji, wniesiona przez adwokata bez uiszczenia wpisu, nie podlega odrzuceniu w trybie art. 17 zdanie drugie u.k.s.c., należy jednak zwrócić uwagę, że obowiązujący wówczas stan prawny odmienny był od obecnego.

Przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 czerwca 1967 r. w sprawie określenia wysokości wpisów w sprawach cywilnych (jedn. tekst: Dz.U. z 1973 r. Nr 21, poz. 127) nie zawierały regulacji dotyczącej wpisu od zamieszczonego w wyroku rozwodowym orzeczenia o eksmisji jednego z małżonków. W drodze analogii stosowano praktykę, według której rozstrzygnięcie o eksmisji podlegało wpisowi określonymu w § 17 pkt 2 wymienionego rozporządzenia, przy czym w takiej samej wysokości pobierano odrębny wpis w razie zaskarżenia wyroku rozwodowego w części dotyczącej rozstrzygnięcia sprawy w zakresie wniosku o eksmisję. W uzasadnieniu cytowanej uchwały Sąd Najwyższy wyraził pogląd, że stosowanie analogii wyłącza rygoryzm z jakim w art. 17 zdanie drugie u.k.s.c. łączy się uiszczenie opłaty od środka zaskarżenia wnoszonego przez adwokata.

W obowiązującym rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z dnia 17 grudnia 1996 r. w sprawie określenia wysokości wpisów w sprawach cywilnych (Dz.U. Nr 151, poz. 753 ze zm.) stwierdzono wprost, że w sprawach o rozwód, w razie nakazania eksmisji jednego z małżonków, pobiera się wpis w wysokości przewidzianej od pozwu w takiej sprawie (§ 7 ust. 2 rozporządzenia), nie ma więc potrzeby sięgania do analogii. W konsekwencji, pogląd co do wyłączenia stosowania art. 17 zdanie drugie utracił aktualność. W obecnym stanie prawnym wniesiony przez adwokata lub radcę prawnego nieopłacony środek zaskarżenia od zawartego w wyroku rozwodowym orzeczenia nakazującego eksmisję jednego z małżonków, podlega odrzuceniu bez wzywania do uiszczenia opłaty. To samo dotyczy nieopłaconego zażalenia na postanowienie sądu, od którego pobiera się ułamkową część wpisu stałego, co wyjaśnił Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 13 września 2000 r., III CZP 34/00.

Z tego względu na podstawie art. 393¹⁸ § 2 i art. 385 k.p.c. w związku z art. 393¹⁸ § 3 i art. 397 § 2 k.p.c. Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji.

